

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 247/15

KLAGER: Politadvokat Henning Klauseie i Hedmark politidistrikt
ADRESSE: Hamar
PUBLIKASJON: Jakt og Fiske
PUBLISERINGSDATO: Nr. 5 (mai 2015)
STOFFOMRÅDE: Jakt
SJANGER: Kommentarartikkel
SØKERSTIKKORD: Identifisering, kildebruk og kontroll av opplysninger, samtidig imøtegåelse
REGISTRERT: 13.08.2015
BEHANDLET I PFU: 21.09.2015
BEHANDLINGSTID: 38 dager
KLAGEGRUPPE: Offentlig ansatt
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Jakt & Fiske publiserte i Nr. 5 mai 2015 en kommentarartikkel i spalten «Månedens kommentar» med tittelen «Med lov skal land byggjast». Kommentaren var signert «Torstein Storaas, høyskoledosent i viltforvaltning på Evenstad», og startet slik:

«Me har slutta med blodhemn og overlet til kongen å straffa lovbrytarar. I skrivande stund tykkjest kongen vise dårleg skjønn.»

Videre:

«April 2014: Jeger overser nøkkel i våpenskåpet. Politiet trengjer seg inn ved ein feil. Jegeren får inndrege våpen for over 100 000 kroner og misser retten til å eiga våpen. Mai 2014: Tjuv stel datamaskin. Politiet har ikkje tid. Offeret legg ut video på Facebook visande tjuven medan han stal datamaskina. Offeret lyt betala bot på 25 000 kroner, filmen krenka tjuven.»

I kommentaren skriver skribenten at han helhjertet støtter registrering av våpen og oppbevaringen av våpendeler trygt i våpenskap. Amerikanske tilstander skremmer, skriver han. Videre:

«Utfordringa kjem når politiet, på jakt etter mistenkte ulvejegerar, ved en feil kjem inn i huset til en heidersmann og jeger som aldri har vore mistenkt for noko

ulovleg. Nøkkelen står ved tilfelle i våpenskåpdøra. Resultatet er inndraging av våpen for over 100 000 kroner, og i verste fall får han ikkje kjøpa seg nye våpen før om fem år. For at han ikkje kontrollerte at skåpet var låst, tapar han 100 000. Eg trudd det ikkje før eg snakka med jegeren.»

(...)

«■Når me overlet til staten å straffa, må det vera samsvar mellom brotsverk og bot. Politiadvokaten som avgjorde bota er for ung. Han kjenner ikke våpenhistoria. Han veit ikkje at jaktvåpen er vanlege reiskaper som motorsag og bil. Han kunne raskt sagt til jegeren at han i framtida måtte hugsa på å låse døra - so slepp heiderlege folk å bruke meir tid på slikt. Då kunne vonleg politiadvokaten og politiet hatt tid til å ta tjuvar - slik butikkeigaren slapp å sjølv, i fortvilning, på eiga hand å gjenoppretta likevekta i krenkingane. For å hindra mogelege mistydingar: eg er for våpenregistrering, eg er for låste våpenskap, men eg er mot firkanta og historielause politiadvokatar som prioriterer å straffa heiderlege folk for bagatellar, medan dei ikkje gidd ta tjuvar feste på film under fersk gjerning. Politiet sine feilvurderingar øydelegg vår vyrdnad for rettsstaten. Det er langt alvorlegare enn at ein heidersmann gløymer å låse ei dør inne i huset sitt. Kvar er justisministeren fra FRP som bestemmer reglane politiadvokaten skal fylgja.»

KLAGEN:

Klager er den nevnte politiadvokaten. Han mener artikkelen er et brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 3.2, 4.13, og 4.14.

Det opplyses at klager har bistått Økokrim i etterforskningen av en sak om ulovlig ulvejakt i Hedmark. Saken og politiets etterforskning har fått betydelig offentlig oppmerksomhet. Til sammen 12 personer ble pågrepet i sakens anledning. Tingrettens dom er ikke rettskraftig da den ble anket av de som ble domfelt.

Klager skriver «I forbindelse med pågrepelse av / ransaking hos de 12 personene som opprinnelig var siktet i ulvesaken, kom politiet over straffbare forhold knyttet til flere andre personer. Det ble da igangsatt separate saker mot disse personene. [...] Den påklagede kommentaren har sitt utspring i en av de opprettede tilleggssaker som nevnt ovenfor.

Klager mener opplysningen om at politiet skal ha trengt seg inn i huset ved en feil, ikke er korrekt: «Opplysningene er ikke korrekte. Politiet ransaket (etter tingrettens beslutning) hos en av de 12 siktede i ulvesaken. Man ransaket vedkommendes våpenskap og det aktuelle våpenskapet sto i samme rom som våpenskapet til den person som omtales i kommentaren. Den siktede i ulvesaken bodde på samme adresse og det var åpenbart korrekt at det skulle ransakes der. Politiet har ikke "ved en feil trengt seg inn" i huset til den aktuelle personen. Man har ransaket etter rettslig forutgående godkjennelse og fant der et våpenskap stående ulåst. Videre er det ikke korrekt at våpnene har en verdi på mer enn kr 100000. Uavhengig sakkyndig hadde taksert våpnenes samlede verdi til maksimalt kr 35000.»

Klager reagerer på at man her kun har snakket med jegeren, noe som fremkommer i kommentaren. Klager skriver: «Bruken av utelukkende en kilde har medført at leseren gis et meget fortegnet bilde av hva som faktisk skjedde og konsekvensene av det.» Det anføres brudd på punkt 3.2, hva gjelder kildebruk og kontroll av opplysninger.

Videre vises det til følgende beskyldinger: «*Politiadvokaten som avgjorde bota er for ung. Han kjenner ikke våpenhistoria. Han veit ikkje at jaktvåpen er vanlege reiskaper som motorsag og bil. Han kunne raskt sagt til jegeren at han i framtida måtte hugsa på å låse døra – so slepp heiderlege folk å bruke meir tid på slikt. [...] eg er mot firkanta og historielause politiadvokatar som prioriterer å straffa heiderlege folk for bagatellar, medan dei ikkje gidd ta tjuvar feste på film under fersk gjerning. Politiet sine feilvurderingar øydelegg vår vyrdnad for rettsstaten. [...]*».

Klager skriver «Det er åpenbart at undertegnede ikke er gitt mulighet til samtidig imøtegåelse. Selv om jeg ikke er navngitt i saken kan ikke Jakt & Fiske dekke seg under at identifikasjon ikke er foretatt. Kravet til god presseskikk om samtidig imøtegåelse må gjelde også i tilfelle der person er så klart identifisert som i dette tilfellet. Samlet sett må anklagene anses som vesentlige. Jakt & Fiske trykker kommentar der det påstås at de angivelige feilvurderinger ødelegger respekten for rettsstaten.»

Det vises også til at det i kommentaren foretas en uriktig kobling mellom sakene fra april og mai, og at saken fra mai er helt ukjent for klager. «Ved å innhente kommentar fra undertegnede, eller gitt muligheten for samtidig imøtegåelse, ville åpenbare feilkilder (forhåpentligvis ikke tilsiktede) vært unngått[..]»

Etter publisering tok klager kontakt med redaktøren og påpekte misforholdet, men har ikke fått noen form for «beriktigelse», noe som ifølge klager i seg selv utgjør et brudd på god presseskikk.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Jakt & Fiske avviser klagen. Det vises til at ingen navn er nevnt i kommentaren, og at det ikke framkommer noe i kommentaren som gjør at klager er identifisert. Avisen skriver også: «Hvem som var politiadvokat, og representerte offentlig påtalemyndighet i saken mot [jegeren], og om det er en eller flere politiadvokater i Hamar politidistrikt, var ukjent og irrelevant for vår kommentator». Bladet mener ikke at artikkelen er et brudd på VVPs punkt 4.14 om samtidig imøtegåelse.

Videre «Utgangspunktet til vår kommentator (...), var å sette søkelys på politiets ressursbruk og prioriteringer. Om våpnene har en markedsverdi på 100 000 eller 35 000, som politiadvokaten problematiserer, er etter vårt syn ikke viktig. De kostet likevel jegeren 100 000 i innkjøp. [...] «*Politiet trengjer seg inn ved en feil*», er en upresis formulering fra vår side, da det forelå en rettslig godkjennelse for ransakelse på den aktuelle adressen. Kommentatorens poeng er imidlertid at tiltalte jeger, [...], ikke var aksjonens mål, men at han likevel ble gjenstand for politiets etterforskning. Dommen viser etter vårt syn med all tydelighet at jegeren feilaktig ble trukket for retten. Tiltalte jeger ble da også enstemmig frifunnet på alle tiltalepunkter i Sør-Østerdalen Tingrett 13. mai 2015» Dom vedlagt.

Videre skriver bladet at skribenten brukte hendelsen i mai (om tyveri av datamaskin) som et eksempel på politiets prioriteringer.

«Slik jeg leser kommentaren, kunne ordet *politiadvokaten* muligens vært skrevet i flertall i setningen; «*Då kunne vonleg politiadvokaten og politiet hatt tid til å ta tjuvar*». Men intensjonen i artikkelen var uansett ikke å henge ut politiadvokat Klauseie. Det har vi heller ikke gjort, da han ikke er identifisert i artikkelen.»

Vedrørende kontakten med klager i etterkant av publiseringen, skriver bladet at klager fikk opplyst at «dersom han mente kommentaren inneholdt åpenbare faktafeil, skulle han selvsagt, og ved første anledning, få spalteplass til å påpeke dette. Samtalen i våres ble avsluttet ved at Klauseie sa at han ville vurdere å skrive et leserinnlegg, opp mot å klage oss inn for PFU.» [...] En lovnad om en beklagelse/rettelse fra vår side er aldri inngått med politiadvokaten. Etter mailutveksling med kommentatoren, synes det uklart hva vi i så fall skulle beklage. Politiadvokat Klauseie har i flere måneder hatt muligheten til komme med et tilsvaret i Jakt & Fiske på det han mener er feil i kommentarartikkelen. Et tilbud han har valgt ikke å benytte seg av.»

Klageren opplyser at han ba Jakt & Fiske om å «beklage at det var en rekke faktafeil i oppslaget og også beklage at jeg ikke var gitt anledning til samtidig imøtegåelse. Slik jeg leser tilsvaret er ikke Jakt & Fiske interessert i minnelig ordning i saken.»

Klager mener at også anklager mot anonyme / ikke-identifiserte personer har rett til samtidig imøtegåelse. Hvis man ikke skulle fått det, mener klager at «pressen lett kunne komme med uimotsagte sterke beskyldninger ved å unnlate identifisering av den beskyldningene går ut over.» Klager mener at han uansett er identifisert i denne artikkelen på grunn av en samlet omtale av «ulve-saken» og tilstøtende saker.

Videre hevder klager at tilsvaret ikke er det samme som imøtegåelse, da poenget er at imøtegåelsen skal skje samtidig: «Når Kirkemo fremhever at jeg er gitt anledning til å skrive leserinnlegg i en senere utgave er det utilfredsstillende. Samtidigheten er da ikke tilstede, og et etterfølgende leserinnlegg vil ikke reparere bruddet på god presseskikk.»

Klager mener også at beskyldningene er grove «Det er påfallende at man nå prøver å underkommunisere beskyldningen om at politiadvokaten ikke tar seg bryet med å forfølge tyver (der bevisene hevdes åpenbare), men velger å forfølge "uskyldige (uheldige?)" jegere. Jeg ber PFU om å lese slik det står på det publiserte, og mener at beskyldningen er grov.»

Hva gjelder faktafeil, ser klager at bladet i tilsvaret kaller dette "upresise formuleringer", og klager mener bladet nå driver en «tilpasning til ettertidige opplysninger». Klager skriver «At jegeren i ettertid er frifunnet ved tingrettens dom er ikke relevant for de vurderinger PFU skal foreta. Uten at det har nevneverdig betydning mener tingretten at han har vært uaktsom, men ikke **grov** uaktsom (som er lovens krav for å bli straffet).»

Videre «Redaktøren synes ikke å forstå at 4.13 gis ham en isolert plikt til å rette feilaktige opplysninger når han blir kjent med dem. Han ble kjent med dem kort etter utgivelsen, men har fortsatt til gode å overholde god presseskikk. Det er det som er det kritikkverdige. Jeg har ikke klaget over at jeg er nektet spalteplass i ettertid i Jakt & Fiske, men derimot at bladet velger å aktivt unnlate rettelser av opplysninger de er kjent med er feilaktige.»

Jakt & Fiske hadde ikke ytterligere kommentarer